

Силабус
освітньої компоненти
**«Методологія наукових досліджень в освіті,
академічне письмо та доброчесність»**
2026-2027 навчальний рік

Освітня програма «Середня освіта (мова і література (англійська))»
Спеціальність А4 Середня освіта
Предметна спеціальність А4.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література (англійська))
Спеціалізація А4.021 Середня освіта (Англійська мова та зарубіжна література)
Галузь знань А Освіта
Рівень вищої освіти: другий (магістерський) рівень вищої освіти

Викладач:	Ольга СОПІНА
Посилання на сайт:	https://bdpu.org.ua/teachers/sopina-syenicheva-olga-anatoliyivna/
Контактний тел.:	0506404005
Е-mail викладача:	senichevaolga76@gmail.com
Графік консультацій:	Zoom, вівторок, 14.20-15.50

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Звітність
3/90	12 год. (денна) 4 год. (заочна)	12 год. (денна) 4 год. (заочна)	66 год. (денна) 82 год. (заочна)	екзамен

Семестр: осінній.

Мова навчання: українська.

Ключові слова: наука, методологія, метод, прийом, академічне письмо, науковий стиль, академічна доброчесність, авторське право.

Мета та предмет ОК: надання здобувачам вищої освіти інформації про принципи організації наукового процесу та методологію сучасного наукознавства задля сприяння адекватному вибору ними методологічних стратегій (підходів) та сукупності методів при здійсненні власних досліджень; формування культури академічної доброчесності у здобувачів вищої освіти і дотримання її у власній діяльності.

Компетентності та програмні результати навчання:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу та застосування знань у практичних ситуаціях.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	ла б.	ін д.	с. р.		л	п	ла б.	ін д.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Методологія наукових досліджень												

Тема 1. Наука та наукове мислення. Класифікація наук.	9	-	2	-	-	7	7	-	-	-	-	7
Тема 2. Критерії науковості. Методологія наукових досліджень.	6	2	-	-	-	4	8	2	-	-	-	6
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	<i>15</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>11</i>	<i>15</i>	<i>2</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>13</i>
Змістовий модуль 2. Методи і прийоми наукових досліджень												
Тема 3. Методи досліджень.	6	2	-	-	-	4	7	-	-	-	-	7
Тема 4. Прийоми загальнонаукових і спеціальних методів.	9	-	2	-	-	7	8	-	2	-	-	6
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	<i>15</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>11</i>	<i>15</i>	<i>-</i>	<i>2</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>13</i>
Усього годин	30	4	4	-	-	22	30	2	2	-	-	26
Модуль 2												
Змістовий модуль 3. Особливості наукових досліджень												
Тема 5. Види та особливості викладу результатів наукових досліджень.	6	2	-	-	-	4	7	-	-	-	-	7
Тема 6. Методи збору інформації та опрацювання першоджерел.	9	-	2	-	-	7	8	-	-	-	-	8
<i>Разом за змістовим модулем 3</i>	<i>15</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>11</i>	<i>15</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>15</i>
Змістовий модуль 4. Організація наукових текстів												
Тема 7. Науковий стиль.	6	2	-	-	-	4	7	-	-	-	-	7
Тема 8. Наукові тексти різних жанрів.	9	-	2	-	-	7	8	-	-	-	-	8
<i>Разом за змістовим модулем 4</i>	<i>15</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>11</i>	<i>15</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>15</i>
Усього годин	30	4	4	-	-	22	30	-	-	-	-	30
Модуль 3												
Змістовий модуль 5. Академічне письмо												
Тема 9. Основні засади академічного письма	6	2	-	-	-	4	7	2	-	-	-	5
Тема 10. Академічний текст: організація й технології роботи	9	-	2	-	-	7	8	-	2	-	-	6
<i>Разом за змістовим модулем 5</i>	<i>15</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>11</i>	<i>15</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>11</i>
Змістовий модуль 6. Академічна доброчесність												
Тема 11. Академічна доброчесність і наукометрія.	6	2	-	-	-	4	7	-	-	-	-	7

Тема 12. Правила використання об'єктів інтелектуальної власності. Авторське право.	9	-	2	-	-	7	8	-	-	-	-	8
Разом за змістовим модулем 6	15	2	2	-	-	11	15	-	-	-	-	15
Усього годин	30	4	4	-	-	22	30	2	2	-	-	26
УСЬОГО	90	12	12	-	-	66	90	4	4	-	-	82

Методи навчання: словесні (лекція, пояснення, розповідь, бесіда, ілюстрування), репродуктивні (переказ, вправи), демонстрування, самостійне спостереження, метод проблемного викладання.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): обов'язкове дотримання академічної доброчесності здобувачами («Кодекс доброчесності університетської спільноти Бердянського державного педагогічного університету»

(https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2025/11/kodeks_dobrochesnosti_universytetskoyi_spilnoty_bdpu1.pdf)), а саме: самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної освітньої компоненти; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Політика використання штучного інтелекту визначається положенням БДПУ (https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2025/09/polityka_vykorystannya_shtuchnogo_intelektu_v_osvitnomu_proczeni_berdyanskogo.pdf), зокрема при підготовці до практичних занять дозволено часткове використання ШІ для структурування матеріалу, підготовки презентацій, перекладання джерел з інших мов, забороняється копіювання й генерація неправдивих фактів, забороняється використовувати в контрольованому середовищі під час проведення екзамену.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: освітні платформи інтерактивної взаємодії у форматі відеоконференції Zoom; віртуальне навчальне середовище Moodle університету, що містить навчально-методичний комплекс освітньої компоненти для ефективної взаємодії, самоосвіти й контролю освітніх результатів здобувачів; Google-сервіси (Keep, документи, презентації, форми, чат, календар, диск); ноутбук Acer Aspire 5 A515-58P-379M; графічний монітор Huion Kamvas Pro 13; мультимедійний проектор Optima GT 1080e; екран.

Система оцінювання та вимоги: Оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюється відповідно до Положення про порядок оцінювання знань здобувачів у Бердянському державному педагогічному університеті.

Підсумковий рейтинг з курсу – це сума рейтингової оцінки за результатами поточної успішності здобувачів вищої освіти (сума балів за поточну роботу на практичних заняттях і балів за самостійну роботу) і рейтингової оцінки за результатами семестрового екзамену.

За **весь курс** здобувач отримує **максимум 100 балів (підсумкова оцінка)**.
До їх складу входять:

60 балів – поточний контроль успішності (включно з рубіжним контролем і контролем самостійної роботи),

40 балів – підсумковий контроль (екзамен).

Таблиця 1. Максимальна вага поточного та підсумкового контролю у балах

Вид контролю	Максимальна вага поточного та підсумкового контролю в балах	Підсумкова оцінка
Поточний контроль		100
Практичні заняття	40	
Самостійна робота	20	
Підсумковий контроль		
Екзамен	40	

Розподіл набраних здобувачем балів під час практичних занять

Оцінювання здобувачів відбувається за шкалою 1-7 балів за всі види роботи:

1 = F (критично низький рівень),

2 = FX (незадовільно з можливістю перескладання),

3 = E (задовільно),

4 = D (задовільно+),

5 = C (добре),

6 = B (добре+),

7 = A (відмінно).

Здобувач отримує оцінки за роботу на кожному практичному занятті плюс за виконання завдань з самостійної роботи.

Формула переведення балів за практичні заняття

$$N_{\text{практ}} = (A \div B) \times 40$$

Де:

N_{практ} = остаточні бали за практичні заняття (максимум 40),

A = сума всіх балів, отриманих здобувачем на практичних заняттях,

B = максимально можлива сума балів на практичних заняттях,

40 = максимальна кількість балів, що зараховується за практичні заняття згідно таблиці розподілу.

Формула переведення балів за самостійну роботу

$$N_{\text{сам}} = (C \div D) \times 20$$

Де:

N_{сам} = остаточні бали за самостійну роботу (максимум 20),

C = сума всіх балів, отриманих здобувачем за самостійну роботу,

D = максимально можлива сума балів за самостійну роботу,

20 = максимальна кількість балів, що зараховується за самостійну роботу згідно таблиці розподілу.

Таблиця 2. Розподіл набраних здобувачем балів під час підсумкового контролю

Види робіт	Кількість набраних балів			
	F – FX	E – D	C – B	A
Екзамен:				
Теоретичні питання (2)	5	10	15	20
Практичне завдання	5	10	15	20
Максимальна кількість набраних балів	10	20	30	40

Підсумкова оцінка є сумою балів, набраних за весь курс навчання та під час екзамену (20+40+40=100) та вираховується за національною шкалою та шкалою ЄКТС.

Таблиця 3. Внутрішня університетська шкала оцінювання

Шкала оцінювання, що використовується в університеті	Шкала оцінювання ЄКТС
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX (з можливістю повторного складання)
1-34	F (з обов'язковим повторним вивченням ОК)

Список рекомендованих джерел

Основні

1. Єщенко Т. А. Феномен художнього тексту: комунікативний, семантичний і прагматичний аспекти: монографія / наук. ред. М. І. Степаненко. Львів: Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, 2021. 470 с. URL: https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/37289/1/Yeshchenko_%20Tetyana_Fenomen_khudozhn%ca%b9oho_%20tekstu_2021.pdf

2. Загнітко А. П. Сучасні лінгвістичні теорії. 2-ге вид., випр. і доп. Донецьк: ДонНУ, 2007. 338 с. URL: <https://ru.scribd.com/document/434167126/%D0%A1%D1%83%D1%87%D0%B0%D1%81%D0%BD%D1%96-%D0%BB%D1%96%D0%BD%D0%B3%D0%B2%D1%96%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D1%96-%D1%82%D0%B5%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%97>.

3. Корягін М. В. Основи наукових досліджень: [навч. посіб.] / М. В. Корягін, М. Ю. Чік. Київ: Алерта, 2014. 622 с. URL: <https://studfile.net/preview/14925772/page:8/#12>

4. Кудінов І. О. Основи наукового цитування. 64 с. URL: <https://www.donnu.edu.Ua/wp-content/uploads/sites/8/2019/08/Kudinov-I.O.-Osnovi-naukovogo-cituvannya.pdf>

5. Мриглод О. І. Наукометрія. *Енциклопедія сучасної України* / НАН України, НТШ. Київ : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2020. URL: <https://esu.com.ua/article-70714>.

Додаткові

6. Дойчик О. Я. Сучасні лінгвістичні теорії: метод. рекомендації. Івано-Франківськ : ПНУ, 2015. 68 с.

7. Концепція забезпечення якості вищої освіти України. URL: http://dovira.eu/images/QA_concept_Final.pdf.

8. Меєрович М., Шрагіна Л. Технологія розвитку системного мислення : практичний посібник. Одеса : Бондаренко М.О., 2024. 320 с.

9. Методологія наукових досліджень. URL: <https://www.youtube.com/channel/UCC7y7NdhiwgUCmEjtHotd1Q>.

10. Про вищу освіту: закон України від 05.09.2014. № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.

11. Про інформацію: закон України від 02.10.1992. № 2657-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>.

12. Про науково-технічну інформацію: закон України від 19.04.2014. № 3322-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3322-12#Text>.

13. Про наукову і науково-технічну діяльність: закон України, прийнятий Верховною Радою України 26.11.2015. № 848-3 зі змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>

14. Про утворення Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти: постанова Кабінету Міністрів України від 15 квітня 2015 р. № 244. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/244-2015-%D0%BF#Text>.

15. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми : підручник. 2-ге вид., виправл. і доп., 2017. 890 с. URL: https://ru.scribd.com/document/476908281/%D1%81%D0%B5%D0%BB%D1%96%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0-pdf?_gl=1*k6532q*_gcl_au*MTcxOTIzNTU3OS4xNzcxMjYwMjQ0.

16. Стан і проблеми боротьби з плагіатом в українській освіті. URL: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2017-12/plagiat-8be00.pdf>.

17. Юринець В. Є. Методологія наукових досліджень : [навч. посібн.]. Львів : ЛНУ, 2011. 179 с. URL: <file:///D:/%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%96%20%D0%B4%D0%B8%D1%81%D1%86%D0%B8%D0%BF%D0%BB%D1%96%D0%BD%D0%B8/%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F%20%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D0%B4%D0%BE%D1%81%D0%BB%D1%96%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F/metodoligiya-naukovyh-doslidge n.pdf>.

Інтернет-ресурси

18. <https://zakon.rada.gov.ua>.

19. <https://niss.gov.ua>.
20. <https://mon.gov.ua>.